

คำสำคัญ: วะสะฎียะฮ์ในอิสลาม ความเชื่อ การอยู่ร่วมกัน พหุวัฒนธรรม

ความหมายอัลวะสะฎียะฮ์

วะสะฎียะฮ์ เป็นภาษาอาหรับมาจาก ค ว่า วะสะฎู ซึ่งมีหลายความหมาย เช่น วัสดุ เป็นคานามที่มีความหมายว่า ตรงกลาง ในระหว่างสองอย่าง ดังค าพูดที่ว่า ฉันทับตรง กลางเชือก ฉันทากตรงกลางโบว์ และฉันทั่ง ตรงกลางเรือน 1 และอีกความหมายหนึ่งเป็น นามที่มีความหมายเลิศ คือ ค ว่า คิยารุ ซึ่ง หมายความว่า “ดีที่สุด” “ยุติธรรม” และใน พ จ น า นุ ก ร ม ภ า ษ า อ า ร บ ี ได้ อธิ บ าย ความหมายของค ว่าอัลวะสะฎียะฮ์ว่าความมี คุณภาพในสิ่งต่าง ๆ กล่าวคือ ความเป็นธรรมและความเป็นกลาง² ซึ่งหมายถึง "ความดีเลิศ หรือการมีคุณภาพดีที่สุด" หรือหมายถึง สิ่งที่อยู่ระหว่างสองประการที่ถูกกำหนดเช่น ความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อยู่ระหว่างความตระหนี่กับ ความ สรุ่ยสุร่าย

ความหมายในเชิงวิชาการท่าน วะฮบะฮ์อัลซุฮัยลีย³ได้ให้นิยามคือ คุณภาพซึ่ง ครอบคลุมทุกมิติของชีวิต ทั้งมิติหลักความเชื่อ และค วามศรัทธา ที่าที่จุดยืน คุณ ธรรม จริยธรรม ระบบการบริหารการเมืองการ ปกครอง และการอยู่ร่วมกันกล่าวคือ อิสลาม เป็นศาสนาที่มีคุณภาพภายในตัวโดยไม่สุดโต่ง และไม่หย่อนยาน³ และท่านยูซุฟอัล กอ รอฏอวีย⁴ ให้นิยามว่า คือคุณภาพหรือความ สมดุลระหว่างสองสิ่งที่ต่างกันโดยไม่ก่อให้เกิด ผลเสียระหว่างสองอย่างดังกล่าว⁴ คุณภาพคือ คุณลักษณะพิเศษของประชาชาติอิสลาม ดัง ที่อัลลอฮ์ตรัสว่า **وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا** **شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا لِّتَكُونُوا**

ความว่า "และในท นองเดียวกัน นั้น เราได้ดลบันดาลพวกเจ้าทั้งหลายเป็น ประชาชาติสายกลางเพื่อว่าเจ้าทั้งหลายจะได้ เป็นสักกียานแก่มนุษยชาติและศาสนทูต (มุฮัมมัด) ก็เป็นสักกียานส าหรับพวกเขาทั้ง มวล" (อัลบะกอเราะฮ์: 143)

1. คุณภาพของอิสลามในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมในด้าน ความเชื่อและความคิด

การอยู่ร่วมกันท่ามกลางสังคมพหุ วัฒนธรรมเป็นการยอมรับของศาสนาอิสลาม มีโครงการอัลกุรอานได้ระบุวัตถุประสงค์หลักของ การสร้างมนุษย์คือการท าคความรู้จักซึ่งกันและ กันอิสลามรับประกันและเปิดโอกาสให้มี เสรีภาพในการนับถือศาสนา ความเชื่อและ ความคิดโดยค านึงถึงความแตกต่างนั้นถือว่า เป็นกฎสภาพการณ์ที่อัลลอฮฺทรงก ำหนดไว้และ จะไม่มีการบังคับให้นับถือศาสนาอิสลาม แต่ให้ มุสลิมตระหนักถึงความส าคัญของการค ะวะสุ ต่อมุขยชาติพร้อมทั้งอิสลามได้รักษาเกียรติ ของมนุษย์และให้ความส าคัญกับเกียรติและ ศักดิ์ศรีของมนุษย์ซึ่งสิ่งดังกล่าว นั้นถือเป็น ความยุติธรรมและความเสมอภาคของศาสนา อิสลามดังที่ผู้เขียนจะอธิบายตามความต่อไปนี

1.1 การเกิดขึ้นของความแตกต่าง นั้นถือเป็นกฎสภาพการณ์ที่อัลลอฮฺทรงกำหนดไว้

ความหลากหลายทางกายภาพและ สรรพสิ่งต่าง ๆ นั้นมีมาแต่ดั้งเดิมซึ่งสอดคล้อง กับกฎสภาพการณ์ของพระองค์อัลลอฮฺที่ทรง ประสงค์จะให้เป็นอย่างนั้น โดยธรรมชาติของ สรรพสิ่งที่มีชีวิตในโลกนี้ล้วนแล้วแต่อยู่บนฐาน ของความแตกต่างและความหลากหลาย ทั้งนี้ มวลมนุษยชาติทั้งผองล้วนแล้วแต่ถูกบังเกิดใน ลักษณะอันสอดคล้องกับครรลองของจักรวาลนี้ ซึ่ง อยู่บน ฐา น ข องค วาม แ ต ก ต ่างค วาม หลากหลายทางสีผิวชนชาติชาติพันธุ์ภาษา วัฒนธรรม ประเพณีโดยหลักแล้วสิ่งเหล่านี้จะ ขึ้นอยู่กับความต่างของภูมิศาสตร์ของแต่ละถิ่น ห ากใ คร ปฏิ เ ส ธ ใน ค วาม แ ต ก ต ่างค วาม หลากหลายนี้แล้วไซ้ร้แน่นอนเป็นการขัดกับ หลักของการก ำหนดกฎสภาพการณ์ของ พระองค์อัลลอฮฺในการสร้างสรรพจักรวาลนี้ อย่างแน่นอน

ด้วยเหตุนี้ความหลากหลายทางชาติ ชาติพันธุ์สีผิว ภาษาวัฒนธรรม ประเพณีจะ น ามาซึ่งความแตกต่างกันในหมู่มนุษยชาติ ทั้งความคิดความเชื่อกฎข้อบังคับการเป็นอยู่ อาศัยการแต่งกายและอื่น ๆ อีกมากมายสภาพ เหล่านี้เป็นเจตนารมณ์ของพระองค์อัลลอฮฺใน การสรรค์สร้างจักรวาลนี้ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ ได้ตรัสไว้ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานว่า

ความว่า: สำหรับ แต่ละประชาชาติใน หมู่พวกเจ้านั้น เราได้ให้มีบัญญัติและ แนวทางไว้ และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์แล้ว แน่อนก็ทรงให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติ เดียวกันแล้ว แต่ทว่า เพื่อที่จะทรงทดสอบพวก เจ้าในสิ่งที่พระองค์ได้ประทานแก่พวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าจึงแข่งขันกัน ใน ความดีทั้งหลาย เกิด นั่นคือ พวกเจ้าทั้งหมดก็จะต้องกลับไปยังอัลลอฮฺ แล้วพระองค์จะทรงแจ้งให้ พวกเจ้า ทราบในสิ่งที่พวกเจ้าก ลังขัดแย้งกันในสิ่งนั้น (ซูเราะฮฺอัลมาอิดะฮฺ อายะที่ 48)

ดัง ที่ ท ร า บ โ ค ย ทั่ว กั น ว่า ค ว ม หลากหลายความแตกต่างนั้นเป็นพระเดชานุ ภาพ ของพระองค์อัลลอฮฺที่จะทรงให้มวลมนุษย์ ได้ตระหนักไตร่ตรองค ำนี้ประการดังกล่าว หากว่าใคร คิดจะขจัดความแตกต่างนี้ออกไป เพื่อจะท ำให้มีความเหมือนความคล้ายคลึงกัน เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันของทุกสรรพสิ่งนั้นเป็น สิ่งที่ไม่สามารถกระทำ ได้และเป็นการพยายาม สร้างในสิ่งที่ไม่ สามารถเกิดขึ้น ได้อย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุนี้มนุษย์ จำต้องยอมรับโดยคุชฎีว่ากฎ สก ำ ว ก ารณ์ของพ ระองค์อัลลอฮฺในก ำ ร สร้างสรรค์จักรวาลนี้ได้วางอยู่บนฐานของความ หลากหลายความแตกต่าง กันของทุกสรรพสิ่ง ให้ค ำ รงอยู่ตราบชั่วกาลปาวสาน1 ความแตกต่าง ทางความเชื่อและความคิดของ มนุษย์นั้นคือ ธรรมชาติที่พระองค์อัลลอฮฺทรงก ำหนดค ำ เช่นกันอัลลอฮฺตรัสว่า

ความว่า “และหากพระเจ้าของเจ้า ทรงประสงค์แน่อนพระองค์จะทรงท ำให้ปวง มนุษย์ เป็นประชาชาติเดียวกัน แต่พวกเขาก็ ยังคงขัดแย้งกัน เว้นแต่ผู้ที่พระเจ้าของเจ้ามีเมตตา และเช่นนั้น แลหาพระองค์ทรงบังเกิด พวกเขาและลิขิตของพระเจ้า ทรงก ำหนดไว้ สมบูรณ์แล้ว แน่อนข้าจะ ให้รกรุ่นนั้นเต็มไปด้วยพวกญินและมนุษย์ทั้งหมด” (ฮุด:118- 119)

จากโอองการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โดย ธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความแตกต่างในด้าน ความคิด ความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรมอย่าง สม่ ำเสมอและความแตกต่างในเรื่องนิกายหรือ ความคิดเห็น เป็นเรื่องปกติ

1.2 ไม่มีการบังคับนับถือศาสนา และให้ความสำคัญในการตะวะฮฺ

เจตจ ำนางสูงสุดของมนุษย์คือมีความ อิสระอย่างทีทราบกันว่าพระองค์อัลลอฮฺมี ความสามารถที่จะสรรค์สร้างสรรพสิ่งให้มีความเป็นอันเดียวกันมีความเหมือนคล้ายคลึง กัน ไม่มี

ความแตกต่างหรือหลากหลายแน่นอน พระองค์สามารถกระทำได้หากแต่พระองค์ อัลลอฮ์ไม่ทรงประสงค์เช่นนั้นด้วยเหตุผลของ พระองค์ซึ่งมนุษย์ทั้งปวงไม่สามารถล่วงรู้ได้ เมื่อพระองค์อัลลอฮ์ประสงค์ที่จะให้มีความ หลากหลายความแตกต่างของสรรพสิ่งเหล่านั้น ให้ดำรงอยู่ตลอดไปแน่นอนพระองค์อัลลอฮ์ก็ ไม่ทรงบังคับมนุษย์เช่นกันในการเลือกทางเดิน ของชีวิตพร้อมกันนี้ยังเปิดให้มีเจตจำนงเสรีมี ความเป็นอิสระทางความคิดความเชื่อประเพณี วัฒนธรรมและพระองค์ยังได้กำชับกับมุสลิมว่าการบังคับผู้อื่นที่มีไม้มุสลิมให้ยอมรับหรือ ศรัทธาในหนทางของพระองค์นั้นหรือศรัทธา ต่อพระองค์นั้น ไม่สามารถกระทำ ได้ดังที่โองการ พระมหาคัมภีร์ของพระองค์ได้กำชับไว้อย่าง ชัดเจน

ด้วยเหตุนี้มนุษย์ถูกบังเกิดในสภาพที่ มีความอิสระในการเลือกทางเดินให้กับชีวิต พระองค์อัลลอฮ์มิได้บังคับมนุษย์ให้เลือกละเลยใด สิ่งหนึ่ง ดังนั้นมนุษย์เราก็ไม่สามารถที่จะบังคับ ให้คนรอบข้างตามที่ตนเองต้องการแต่อย่างใด เติบโตแล้วมนุษย์ถูกบังเกิดในสภาพอิสระและมี เจตจำนงอย่างเสรีการเลือกละเลยใดสิ่งหนึ่งนั้นก็ เพื่อให้การทำงานของตนได้ลุล่วงและราบรื่น หากมนุษย์ไม่มีความอิสระแล้วแน่นอนพระองค์ จะไม่กำหนดบทลงโทษผู้ท าชั่วและตอบแทน ผู้ท าดีผลบุญและการ คัดโทษ การส่งศาสนทูต การประทานคัมภีร์ต่าง ๆ ของพระองค์ก็ไม่ จ ว่าเป็นอีกต่อไป อิสลามไม่มีการบีบบังคับ ต่างศาสนิกเข้ารับอิสลาม แต่ได้ให้เสรีภาพ และเปิดโอกาสเต็มที่แก่ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมที่จะยึด มั่นในศาสนาของเขาต่อไป พวกเขาจะไม่ถูก บังคับให้รับอิสลาม ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

ความว่า “และหากพระผู้อภิบาลของ เจ้าทรงประสงค์แน่นอนว่า (พระองค์จะทรง บันดาลให้) มนุษย์ทุกคนที่อาศัยอยู่บนหน้า แผ่นดินนี้ศรัทธา ต่อพระองค์(ดังนั้นเจ้าจงอย่า เสียใจ โอ้มุหัมมัด ต่อความคือร้อนของบรรดาผู้ ปฏิเสธเหล่านั้น เพราะพระผู้อภิบาลของเจ้าไม่ ทรงประสงค์ให้พวกเขาเหล่านั้นศรัทธาต่อ พระองค์) หรือเจ้าคิดจะบังคับผู้คน จนกระทั่ง พวกเขากลายเป็นผู้ศรัทธา (ในฐานะ อุมมะฮฺ วาหิดะฮฺ) กระนั้นหรือ? (ยูनुส: 99)

อัลกุรอานได้อธิบายโองการนี้ว่า ในขณะที่ท่านนบีกำลังเผยแผ่ศาสนาและได้ เฝ้าเชิญหน้ากับผู้ปฏิเสธ พระองค์ทรงตรัสแก่ ท่านว่า หากพระองค์ทรงประสงค์ที่จะท าชั่วมวลมนุษย์ทั้งหลาย

ศรัทธาในพระองค์ ศาสน ทูต และศาสนของท่านนบี มาเผยแพร่ซึ่ง เรียกร้องให้เคารพภักดี ต่ออัลลอฮ์และยึด พระองค์องค์เดียวคืออัลลอฮ์ แน่อนพระองค์ สามารถทำได้ หากแต่ว่าพระองค์ ไม่ทรง ประสงค์ให้เป็นเช่นนั้นเพราะเป็นการลิขิตของ พระองค์เรียบร้อยแล้วพวกเขาเหล่านั้นจะไม่ ศรัทธาและไม่เชื่อฟังต่อท่านนบี1 และอีก โองการหนึ่งอัลลอฮ์ทรงตรัสว่า

ความว่า “ไม่มีการบังคับใด (ให้นับ ถือ) ในศาสนาอิสลาม แน่อนความถูกต้องนั้น ได้เป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด ดังนั้น ผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัญ-กูชุต และศรัทธา ต่ออัลลอฮ์แล้ว แน่อนเขาได้ยึดห้วงอันมั่นคงไว้แล้วโดยไม่มีการขาดใด ๆ เกิดขึ้นแก่มัน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรง ได้ยินผู้ทรงรอบรู้” (อัลบะกอเราะฮ์255-256)

สาเหตุของการประทอนโองการนี้ เนื่องจากท่านหุศัยนุ ซึ่งเป็นชาวอันศอรอยู่ ในตระกูลบนิ ตาลิม บุตรอาฟุ เขามีบุตรสอง คนที่นับถือศาสนาคริสต์ ส หรับตัวเขานั้นนับ ถือศาสนาอิสลาม หุศัยนุจึงได้ไปถามท่านนบี มุฮัมมัดว่า “ฉันจะบังคับเขาทั้งสองได้หรือไม่ เข าทังส องคือดิ้งจะนับ ถือศ าสน าค ริสต์ เท่านั้น” 1

จากโองการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คุณค่าที่แท้จริงของการนับถือศาสนาในมุมมอง อิสลาม คือ ต้องมาจากความเข้าใจ ความ ปรารถนา และความพอใจของผู้นับถือ ไม่ใช่ ด้วยการบังคับข่มขู่ หรือนับถือโดยผิวเผิน ปราศจากความรู้ความเข้าใจในศาสนาอย่าง แท้จริง ด้วยเหตุนี้ หลักประการส าคัญในเรื่องนี้ ก็คือ ไม่มีการบังคับผู้ใดทั้งสิ้นให้นับถือศาสนา อิสลาม หากแต่สิ่งที่ผู้เผยแผ่อิสลาม ต้องท าคือ เชิญชวนให้ผู้อื่นสู่อิสลามด้วยการชี้แจงและ อธิบายเนื้อหาของศาสนาให้ชัดเจนจนเป็นที่ เข้าใจ โดยอาศัยวิธีการที่ดีที่สุด2 และเหมาะสม กับความคิดความอ่านของผู้รับฟัง ใช้หลักเพื่อ แผ่ ความรัก ความเมตตา และไม่ใช้วิธีการ รุนแรง หรือหลอกล่อด้วยกลลวงใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่อนุญาต ให้น ่วิธีการที่ไม่ถูกต้องหรือสกปรก มาใช้ ถึงแม้ว่าจะมีจุดประสงค์ที่ดีก็ตาม ทั้งนี้เป้าหมายก็คือให้ ผู้คนสามารถเข้าถึงเนื้อหาศ าสอนที่ถูกต้องของอิสลามให้ได้มากและดีที่สุด เท่าที่จะท าคได้ หลังจากนั้นสิทธิในการเชื่อและ นับถือจะคืนกลับไปยังคนผู้นั้นว่าจะศรัทธา หรือไม่ ตามความ

พอใจของตนการคะวะฮ์หรือ การเชิญชวนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทั้งมวล ต่อบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรดาชาวกัมกัร3 อัลลอฮฺตรัสว่า

ความว่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าโอ้ บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ ! จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่ง เท่าเทียมกันระหว่างเราและพวกท่านคือว่าเรา จะไม่เคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น และเราจะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับ พระองค์และพวกเรบางคนก็จะไม่ยึดถืออีก บางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ แล้วหาก พวกเขาคิดหลังให้ถึงกล่าวว่าพวกท่านจง เป็นพยานด้วยว่าแท้จริงพวกเราเป็นผู้น้อมตาม (อาลา อิมรอน: 64)

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ควรมี ความรู้ลึกและความต้องการของเรามาเป็น เกณฑ์ตัดสินว่ากรณีใดเป็นความเข้มงวด เคร่งครัด และกรณีใดเป็นความนุ่มนวล อ่อนโยน แต่เกณฑ์วัดที่เป็นมาตรฐานคือแบบ

ฉบับของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และแนวทางของเศาะหาบะฮ์ ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้วางกรอบของ สิ่งนี้ไว้อย่างชัดเจนผ่านคำพูด การกระทำ และ พฤติกรรมของท่าน ดังนั้น ถ้าสมมติว่าเราตก อยู่ในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องเลือกระหว่าง ความเข้มงวดกับความยืดหยุ่นผ่อนปรน โดยที่ เราไม่ทราบแน่ชัดว่าวิธีการใดจะก่อให้เกิด ประโยชน์มากกว่า เช่นนี้เราควรเลือกวิธีใด? คำตอบคือเราควรเลือกวิธีที่ยืดหยุ่นและง่าย กว่า เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า « إِنْ الدِّينَ يُسْرٌ » [رواه البخاري برقم 39]

ความว่า “แท้จริงศาสนานี้เป็นเรื่อง ง่าย” (อัล-บุคอรียะ: 39)

เมื่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ส่งท่านมูอาซ และท่านอุมูมูซา อัลอัซหะรียฺ ไปยังเมืองเยเมนท่านได้กล่าวก ำชับ ทั้งสองว่า

ความว่า “ท่านทั้งสองจงท าให้เกิด ความง่ายดาย (ในเรื่องศาสนา) อย่าท าให้เกิด ความยากลำบาก และจงประกาศสิ่งที่เป็นข่าว ดีแก่ผู้คน อย่าท าให้พวกเขาหนีออกห่าง” (บันทึกโดยอัล-บุคอรียะ: 3038 และมุสลิม: 1733)

และเมื่อชาวยิวผู้หนึ่งเดินผ่านท่านนบี “السَّامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدٌ” ซึ่งแปลว่า “ขอให้ความตายจงประสบแก่ท่าน” (คำว่า السَّامُ นั้นหมายถึงความตาย) ท่านหญิง อาอิชะฮฺเราะฎิยัลลอฮุอันฮา ซึ่งนั่งอยู่ด้วยใน “عَلَيْكَ السَّامُ وَاللَّعْنَةُ” ซึ่งแปลว่า “ขอให้ความตายและความพินาศจงประสบแก่ท่าน” ท่านนบี จึงกล่าวแก่นางว่า « إِنَّ أَهْلَ الرِّفْقِ يُحِبُّ الرِّفْقَ، وَإِنَّ أَهْلَ » [البخاري برقم 6528 ال يُعْطَى عَلَى الْعُنفِ] رواه

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺทรงเป็นผู้ที่ อ่อนโยนและทรงชอบความอ่อนโยน และ พระองค์ทรงให้หลายสิ่งสำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความอ่อนโยน ในขณะที่ความรุนแรงมีอาจท ำให้สิ่งนั้นส ำเร็จได้” (บันทึกโดย อัล-บุคอรี: 6528)

อิมามอัลเชวากานีย์ได้อธิบายในอา ยะฮฺ

ความว่า: และหากเราจะให้เจ้าเห็น บางสิ่งซึ่งเราสัญญากับพวกเขา (ถึงการลงโทษ) หรือเราจะให้เจ้าตายแท้จริงหน้าที่ของเจ้าคือ การเผยแผร์และหน้าที่ของเราคือการช าระ บัญชี(อัล เราะฎู: 40)

หน้าที่ของศาสนทูตนั้นคือเผยแผร์ เชิญชวนผู้คนให้มาเข้าใจในหลักศาสนาโดยไม่ สามารถคาดหวังว่าสามารถให้ทางน ำแก่คนใดก็ได้และอย่าได้หวังว่าคนที่ได้รับการเชิญชวนจะ ได้รับการทางน ำในชีวิตและหน้าที่ของพระองค์

ความว่า “ดังนั้นจงตักเตือนเถิด เพราะแท้จริงเจ้าเป็นเพียงผู้ตักเตือนเท่านั้น หา ไซ้เป็นหน้าที่ของเจ้าไม่ซึ่งการแนะนำ พวกเขา (ให้เกิดความศรัทธา)” (ซูเราะหมอซียะฮฺ:21-22)

1.3 ความยุติธรรมของศาสนา อิสลาม

ความยุติธรรมเป็นหนึ่งในความหมาย ของอัลวะสะฎียะฮฺ อิสลามเป็นศาสนาแห่ง ความยุติธรรม เป็นศาสนาที่น ำความยุติธรรม มาสู่ประชาชาติ พระองค์อัลลอฮฺทรงก ำหนด ตราซังที่ละเอียดอ่อนยิ่ง เพื่อให้มนุษย์ รังไว้ ซึ่งความเที่ยงธรรม และสั่งก ำชับให้ระวังตัวจากการกระทำที่ไม่เป็นธรรมและกดขี่ พระองค์ ทรงตรัสว่า

ความว่า “และชั้นฟ้าชั้นพระองค์ทรง ยกมันไว้สูงและทรงวางความสมดุลไว้ เพื่อพวก เจ้าจะได้ไม่ฝ่าฝืนในเรื่องการชั่งตวงวัด และจง ทร วไว้ซึ่งการชั่งด้วยความเที่ยงธรรมและอย่า ให้ขาดหรือหย่อนตาชั่ง” (ซูเราะฮ์ฮุรเราะมาน อายะฮ์7-9)

อีกทั้งพระองค์อัลลอฮฺ ำชับให้มุสลิม ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมในทุก ๆ กรณี หากแม้ ความยุติธรรมนั้นอาจน ำมาซึ่งผลกระทบและ ความเสียหายต่อครอบครัวและเครือญาติของผู้ นั้นเองก็ตาม ดังที่พระองค์ทรงตรัสว่า

ความว่า : ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเป็น ผู้ที่ด ำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมจงเป็นพยานเพื่อ อัลลอฮ์ และแม้ว่าจะเป็นอันตรายแก่ตัวของ พวกเจ้าเองหรือผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และญาติ ที่ใกล้ชิดก็ตาม หากเขาจะเป็นคนมั่งมีหรือคน ยากจนอัลลอฮ์ก็สมควรยิ่งกว่าเขาทั้งสอง ดังนั้นจงอย่าปฏิบัติตามความใคร่ใฝ่ด ำ ในการที่ พวกเจ้าจะมีความยุติธรรมและหากพวกเจ้า บิดเบือนหรือผินหลังให้แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรอบ รู้ย่อ ่างถี่ถ้วนในสิ่งที่พ วก จ ำ ก ะ ร ะ ท ากัน (ซูเราะฮ์อัลนิซาอ์ :135)

และ สิ่ง ที่ บ่ง บ อก ถึง ก าร ำ ให้ ความส ำคัญที่เต็มเปี่ยมของอิสลามต่อพลเมือง ที่ไม่ใช่มุสลิม นอกเหนือจากการำให้ความเป็น อิสระแก่พวกเขาในการขึ้นศาลและพิจารณาคดี ตามบทบัญญัติแห่งศาสนาของพวกเขาแล้ว อิสลามยังยืนยันถึงความเสมอภาคระหว่างพ วก เขากับชาวมุสลิมในสิทธิแห่งความเป็นธรรมที่ พึงจะได้รับ เมื่อใดที่พวกเขาขอขึ้นศาลตัดสิน คดีตามบทบัญญัติอิสลาม ดังอัลลอฮ์ทรงตรัสว่า

ความว่า พวกเขาชอบฟังค ำมุสา ชอบกินสิ่งต้องห้าม ถ้าหากพวกเขามาหาเจ้า ก็ จงตัดสินระหว่างพวกเขา หรือไม่ก็หลีกเลี่ยง พวกเขาเสีย และถ้าหากเจ้าหลีกเลี่ยงพวกเขา พวกเขาก็จะไม่ให้โทษแก่เจ้าได้แต่อย่างใดเลย และหากเจ้าตัดสิน ก็จงตัดสินระหว่างพวกเขา ด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรัก บรรดาผู้ที่ยุติธรรม” (ซูเราะฮ์อัล มาอิดะฮ์ ส่วน หนึ่งจากอายะฮ์ที่ 42)

ความยุติธรรมคือหนึ่งในความหมาย ของคุณลักษณะและเป็นคุณสมบัติที่จ ำเป็น ส ำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนซึ่งความยุติธรรม นั้นหมายถึงความซื่อสัตย์มีความสัจจะในค ำพูดรักษายะ

มานะฮฺห่างไกลจากบาปและสิ่งต้องห้ามทั้งหลายหลีกเลี่ยงในสิ่งที่กลางแคลงใจ สามารถแยกแยะระหว่างสิ่งที่พระเจ้าทรงพึงพอใจและสิ่งที่พระองค์ทรงพิโรธและให้ความเท่าเทียมกันในการปกป้องรักษาในเรื่องทางธรรมและโลกีย์” 1 ในส่วนคุณสมบัติตรงกันข้าม กันนั้นคืออธรรมหรือละเมิด² ความยุติธรรมจึงเป็นแกนหลักที่สาคัญยิ่งของการเมืองและการปกครองรัฐในอิสลาม ดังที่พระองค์ทรงก้าวย่างให้มนุษย์ดำรงตนในความยุติธรรม ไม่ว่าในสถานการณ์ใดก็ตาม ดังที่อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺทรงสั่งใช้ให้รักษาความยุติธรรมและกระทำความดี และการบริจาคแก่อญาติใกล้ชิด และทรงสั่งห้ามจากการกระทำสิ่งชั่วช้าลามกและบาปทั้งปวง”(อัลนะหฺล: 90)

ในสมัยของท่านนบี ซึ่งท่านอุซามะห์ บิน เซด ได้พยายามที่จะมาขอร้องท่าน นบี ให้ละเว้นการลงโทษผู้ขโมยจากตระกูล มัคซุม ซึ่งเป็นตระกูลที่มีเกียรติ ซึ่งนางได้ขโมยของและโทษของนางคือ การตัดมือ แต่ด้วยกับการที่ผู้หญิงคนนี้เป็นหญิงที่อยู่ในตระกูลที่สูงส่ง มีฐานะทางสังคม เป็นเหตุให้ท่านอุซามะห์ พยายามที่จะช่วยนางให้รอดพ้นจากการลงโทษตัดมือ จนกระทั่งทว่าท่านนบี โกรธและท่าน 1 Al-Mawardi,(1989:,75) 2 Al-Mawardi,.(1989) ได้เทศนาต่อหน้าผู้คนที่แสดงออกถึงแนวทางของอิสลามในการสร้างความยุติธรรม โดยเนื้อหาบางส่วนของการเทศนาของท่านนบี มีดังต่อไปนี้

ความว่า "แท้จริงบรรดากลุ่มคนที่มา ก่อนหน้าพวกเขา ได้ประสบความหายนะแล้วก็เนื่องจากได้เกิดขึ้นในหมู่พวกเขาเมื่อคนที่มีเกียรติ(ตระกูลดี) ได้ขโมย พวกเขาก็ละเลยแก่เขา (ในการลงโทษ) และหากว่าคนอ่อนแอ (ยากจน) ได้ขโมยพวกเขาก็ได้ลงโทษแก่เขาขอสาบานต่ออัลลอฮฺ หากฟาติมะห์บุตรสาวของ มุฮัมมัดได้ลักขโมย แน่แน่นอนฉันจะตัดมือของนาง" (อัลบุคอรี๊ยะ หมายเลข,3288)

ความเป็นธรรมนับเป็นความคาดหวัง ดัน ๆ ที่ประชาชนได้การปกครองคาดหวัง อยากรับจากตัวผู้นำ หากพวกเขาไม่ไว้ใจในสิ่งนี้จากตัวผู้นำ พวกเขาก็จะไม่คัดเลือกลงคะแนนเสียงให้กับ

เขาความเป็นธรรมจึง จะต้องมาก่อนสิ่งพัฒนาใด ๆ ไม่ต้องคอยเวลา หรือโอกาสมันเป็นสิ่งที่พุดง่าย แต่ท ายากหาก ขาดความจริงใจกับประชาชน ท่านเคาะลิฟะฮ์ อุมัรเราะฎียัลลอฮุอันฮุเป็นผู้นำที่มีใจ เป็นธรรม เป็นอย่างยิ่งท่านไม่เคย ลาเอียงหรือมีอคติต่อ ผู้ใดในการปฏิบัติตามกฎหมาย แม้ว่าจะเป็น คน ในครอบครัวของท่านก็ตามท่านกล่าวเสมอว่าท่านคือสามัญชนคนหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ตามกฎหมายเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป ดังที่ อัล-ญะฮะบรียกเล่าว่า: ท่านอุมัรนั้นทุกครั้งที ท่าน ขึ้นปราศรัยบนมิมบัรกล่าวห้ามประชาชน ในสิ่งใดท่านจะประชุมคนในครอบครัวแล้ว กล่าวว่ฉัน ได้ห้ามประชาชนไม่ให้ท สิ่งนั้นสิ่งนี้ ซึ่งพวกเขาต่างพากันจ้องมองสังเกตดูพวกเจ้า เหมือนกับการ จ้องมองของนกต่อกันเนื้อและ ฉันขอสาบานกับอัลลอฮ์ว่าหากมีใครในหมู่พวก เจ้าไปกระท ใน สิ่งต้องห้ามฉันจะลงโทษเขาหนักถึงสองเท่าอย่างแน่นอน" 1

ทั้งนี้การที่ท่านเคยเขียนบุตรของท่าน เองอย่างหนักเพราะมีความผิดฐานลักลอบดื่ม สุราที่ดี การที่ท่านเคยเรียกอัมรฺอิบน์อัล-อาศ ข้าหลวงอียิปต์พร้อมกับบุตรชายให้เข้ามายังมะ ดินะฮ์เป็นการ ค่วนเพื่อรับการลงโทษบุตรชาย เพราะไปมีเรื่องกับประชาชนอียิปต์โดยมิชอบก็ ดีการที่ท่านเคยจับ สะอูดิบน์ฮุบัยรฺก็อศ ข้า หล วงป ระ จ า แ ค วัน กู ฟะ ฮ์ผู้เป็นบุ รุษ หมายเลขหนึ่งของแคว้นไป ตระเวนตามมัสยิด ต่าง ๆ ทั่วเมืองกูฟะฮ์เพื่อให้ประชาชนเป็น พยานยืนยันความบริสุทธิ์ตอนที่ส่ง เจ้าหน้าทีไป ตรวจค้นบ้านเพื่อหาหลักฐานทุจริตตามข้อ กล่าวหาบางอย่างก็ดีการที่ท่านเคยใช้ไม้ เรียว ตีอบุสฟูยานเพื่อนสนิทและคนกว้างขวางแห่ง นครมักกะฮ์เพราะมีความผิดฐานสับเปลี่ยน หลักเขตที่ดินที่นครมักกะฮ์ก็ดีหรือการที่ท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถฟ้องร้อง ข้าหลวง อย่างอิสระต่อหน้าท่านเองในช่วงฟิธิ ฮัจญ์ก็ดีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึง ความมีใจเป็น ธรรมของท่านอย่างชัดเจน2

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นพบว่า อิสลามเป็นศาสนาแห่งความความยุติธรรมและ เป็น ศาสนาที่น าคความยุติธรรมสู่ประชาชาติ อัลลอฮ์ทรงก าหนดให้มนุษย์ค ารงไว้ซึ่งความ เทียงธรรม และให้ระมัดระวังจากการกระท ที ไม่เป็นธรรมและกดขี่หรือเป็นผู้อธรรมและ ละเมิดสิทธิของ มนุษย์ มีหลายโองการที่ก าชับ และให้ระมัดระวังตัวจากการกระท ดังกล่าว เช่น ในซูเราะฮ์อัลเราะ หมาน 7-9, อัล หะคีด 25 และ อันนิซาอฺ135 เป็นต้น

1.4 ความเสมอภาคของศาสนา อิสลาม

ความเสมอภาคเป็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

“โอ้มวลมนุษยชาติแท้จริงเราได้บังเกิด พวกเจ้ามาจากชายหนึ่งหญิงหนึ่ง และบันดาล พวกเจ้าให้แตกออกเป็นเผ่าพันธุ์และเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อพวกเจ้าจะได้ทบทวนความรู้ซึ่งกันและกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติที่สุดในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮ์คือ ผู้ที่มีความขยันเกรงต่ออัลลอฮ์” (อัลหุจรอต: 13)

นบีมุฮัมมัด ได้กล่าวไว้ความว่า

ความว่า “โอ้มวลมนุษยชาติทั้งหลายจงรู้ไว้เถิดว่าแท้จริงพระเจ้าของพวกท่านนั้นมีเพียงองค์เดียว บรรพบุรุษของพวกท่านก็มาจากคนเดียวกัน จงรู้เถิดว่าคนอาหรับก็ไม่ได้เลิศเลอเหนือคนที่หาใช่ชาวอาหรับ และคนที่ไม่ใช่อาหรับก็ไม่ได้เหนือกว่าคนอาหรับ คนผิวแดง ก็ไม่ได้เลิศเลอเหนือกว่าคนผิวขาว และคนผิวขาว ก็ไม่ได้เหนือกว่าคนผิวแดง และผู้ที่ประเสริฐ ยิ่งก็คือผู้ที่ขยันเกรงต่ออัลลอฮ์เท่านั้น” 1

จากอายะฮ์อัลกุรอานและหะดีษที่ได้ บ่งบอกถึงความสำคัญของความเสมอภาคในด้านการเป็นอยู่ร่วมกันภายใต้กฎระเบียบของ ศาสนาอิสลามและจะได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติสีผิว ฐานะ การเป็นอยู่ หรือเกียรติยศ เป็นต้น อิสลาม เป็นศาสนาที่ส่งเสริมให้มีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา หรือสีผิว เพราะผู้ที่มีเกียรติในทัศนะของ อิสลามอยู่ที่ความขยันเกรงต่ออัลลอฮ์ ต่างหาก และอัลกุรอาน ประณามแนวคิดแบบชาตินิยม หรือการนิยมในเชื้อชาติ โดยกล่าวว่ามนุษย์ทั้งหลายล้วนเป็นบุตรของบิฮามารดา ผู้ซึ่งรังเกียจความเป็นชาตินิยม เผ่าพันธุ์ และศาสนาหนึ่งในหลักการสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ คือ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันของมนุษย์ เนื่องจากความนิยมใน เชื้อชาติ, การคิดว่าตน

ดีกว่าโดยถูกเหยียดหยามชนชาติและศาสนาอื่น คือสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาความร้ายแรงแบบมากมายสำหรับสังคมมนุษย์ สงครามโลกครั้งแรกและครั้งที่สองคือ ตัวอย่างสำหรับปัญหาดังกล่าว

1.5 การให้เกียรติมวลมนุษยชาติ ทั้งหลายของศาสนาอิสลาม

อัลลอฮ์ทรงยกย่องและให้เกียรติมวลมนุษยชาติทั้งหลายทุกเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ศาสนา ไม่ว่าจะเป็นคนผิวดำ หรือผิวขาว ชาติพันธุ์ อาหรับ หรือไม่ใช่อาหรับ มุสลิม หรือไม่ใช่ มุสลิม และทรงยกสถานของมนุษยชาติ ทั้งหลาย เหนือสรรพสิ่งอื่นใด² พระองค์อัลลอฮ์ ทรงตรัสว่า

ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานของอาดัม และเราได้บรรทุกพวกเขาทั้งทางบกและทางทะเล และได้ให้ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา และเราได้ให้พวกเขาดีเด่นอย่างมีเกียรติเหนือกว่าผู้ที่เรา ได้ให้บังเกิดมาเป็นส่วนใหญ่” (ซูเราะฮ์อัลอิสรอ อายะฮ์ที่ 70)

ไม่เพียงเท่านั้นอัลลอฮ์ยังทรงบัญญัติ ให้เหล่ามะลาอิกะฮ์ของพระองค์ทักความเคารพ แก่บิดาแห่งมนุษยชาติ เพื่อเป็นการยกย่อง และยอมรับถึงสถานะอันประเสริฐของมนุษย์ พระองค์ทรงตรัสว่า

ความว่า “และเมื่อเรากล่าวแก่ บรรดามะลาอิกะฮ์ว่า “จงสุญูดการว่แก่อาดัม” และพวกเขาได้สุญูดนอกจากอิบลิส มัน ได้คือคดียิ่ง”(ซูเราะฮ์ ตอฮา อายะฮ์ที่ 116)

และส่วนหนึ่งของการป้องกันเกียรติ ของชนต่างศาสนิกคือสิทธิที่พวกเขาพึงได้รับ ด้านการให้เกียรติต่อความรู้สึกของพวกเขา และการพูดจาตอบโต้พวกเขาด้วยคำพูดที่ สุภาพ ดังที่อัลลอฮ์ทรงตรัสว่า

ความว่า “และพวกเจ้าอย่าโต้เถียง กับพวกอะฮ์ลุลกิตาบเว้นแต่ด้วยวิธีที่ดีกว่า นอกจากบรรดาผู้ธรรมในหมู่พวกเขา และ พวกเจ้าจงกล่าวว่า เราศรัทธาในสิ่งที่ถูก ประทานแก่เราและสิ่งที่ได้ถูกประทานแก่พวก เจ้า และพระเจ้าของเราและพระเจ้าของพวกเขา เป็นเอกะ และเราเป็นผู้มอบ น้อมต่อ พระองค์” (ซูเราะฮ์อัลอันกามุต อายะฮ์ที่ 46)

สรุป

คุณภาพของอิสลามด้านความเชื่อ และความคิดในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางสังคม พหุวัฒนธรรม คืออิสลามยอมรับความหลากหลายทางความเชื่ออิสลามจึงได้คำนึงถึงความแตกต่างนั้นดังต่อไปนี้

1. ความหลากหลายนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสังคมโดยเฉพาะสังคม มนุษย์และถือว่าเป็นกฎสภาพการณ์ที่อัลลอฮ์ทรงกำหนดไว้
2. อิสลามให้ความสำคัญของเสรีภาพ ในการนับถือศาสนาโดยไม่มีการบังคับให้รับ ศาสนาอิสลาม
3. อิสลามตระหนักถึงความสำคัญใน การเผยแพร่ศาสนาอิสลามต่อมนุษยชาติ และ ให้ความสำคัญต่อการให้เกียรติ และศักดิ์ศรีต่อ มนุษยชาติ
4. อิสลามยังคำนึงถึงความยุติธรรม และความเสมอภาคต่อกลุ่มชนต่างศาสนิก

คำนำ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายและสถานะของอิสลาม และคุณภาพของอิสลามด้านความเชื่อและความคิดในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมโดยใช้วิธีการค้นคว้าข้อมูลจากอัลกุรอานอัลหะดีษและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยหนังสือ ต วารสารที่เป็นภาษาไทย มลายู และอาหรับ โดยน าเสนอเนื้อหาเชิงบรรยาย จากการศึกษาพบว่าอิสลามยอมรับ ความหลากหลายทางความเชื่ออิสลามจึงได้ค านึงถึงความแตกต่างนั้นว่าเป็นสิ่งจ าเป็นต้องเกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะสังคมมนุษย์และถือว่าเป็นกฎสภาพการณ์ที่อัลลอฮ์ทรงก าหนดไว้ ความส าคัญของเสรีภาพใน การนับถือศาสนาโดยไม่มีการบังคับให้รับศาสนาอิสลาม ความส าคัญในการเผยแผ่ศาสนาอิสลามต่อ มนุษยชาติ และความส าคัญในการให้เกียรติต่อมนุษยชาติอิสลามยังค านึงถึงความยุติธรรม และความ เสมอภาคต่อกลุ่มชนต่างศาสนิก หากว่าสังคมใดน าหลักของอิสลามดังกล่าวมาใช้ในการอยู่ร่วมกัน ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมแน่นอนว่าจะเกิดความสันติในสังคม แต่หากมิได้น าหลักการดังกล่าวมาใช้ ในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมย่อมเป็นการท าลายอิสลามและประชาชนเป็นอย่างมาก สังคมจะเต็มไปด้วยการต่อสู้แย่งชิงซึ่งจะน ามาซึ่งความแตกแยก และความเป็นศัตรูและที่ร้ายที่สุด คือการเสียประโยชน์ของส ัปบุรุษในสังคมที่มีความขัดแย้ง และขาดคุณภาพซึ่งการมีคุณภาพระหว่าง ผู้้น ากับประชาชนท าให้เกิดสันติภาพในสังคมโดยภาพรวม

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

ความหมายอัลละฮ์ยยะฮ์

1. คุณภาพของอิสลามในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรมในด้าน

ความเชื่อและความคิด

1.1 การเกิดขึ้นของความแตกต่าง นั้นถือเป็นกฎสภาพการณ์ที่อัลลอฮ์ทรงกำหนดไว้

1.2 ไม่มีการบังคับนับถือศาสนา และให้ความสำคัญในการตะวะฮ์

1.3 ความยุติธรรมของศาสนา อิสลาม

1.4 ความเสมอภาคของศาสนา อิสลาม

1.5 การให้เกียรติมวลมนุษยชาติ ทั้งหลายของศาสนาอิสลาม

สรุป

รายงาน

เรื่อง สิทธิการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

เสนอ

ดร. อาหมัด อัลฟาริตีย์

จัดทำโดย

นาย อิลฮัม เจ๊ะอุเซ็ง

รหัสนักศึกษา 631431033 IT

วิชาความสัมพันธ์กับชนต่างศาสนิกตามบทบัญญัติอิสลาม (SH2101-105)

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี